

Mikä ohjaa ruokapalvelujen toimintaa, miksi kaikkia toiveita ei voi toteuttaa?

Pauliina Värttö

Ateriapalvelupäällikkö

Oulun Tilapalvelut

3.10.2019 PPSHP Hyvä ravitsemus, parempi terveys- seminaari

OULU Tilapalvelut

Mikä auttaa suunnittelussa?

julkiset ateriapalvelutoimijat tekevät pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista työtä ruoan ja ruokatuotannon kehittämisessä tavoitteena on usein lisätä kestävästä kehityksestä mukaista tietoisuutta valintojen vaikutuksista tavoitteisiin vaikuttaa paikallisten intressien lisäksi globaalit ja valtakunnalliset sitoumukset ja sopimukset

WHO:n tutkimukset ja suositukset:

WHO antaa vuosittain terveyteen liittyviä suosituksia, joiden tavoitteena on hyvän terveydentilan takaaminen kaikille ihmisille. (esim. suolan, sokerin ja punaisen lihan terveellisenä pidettävät määrät)

Sosiaali- ja Terveysministeriön tutkimukset ja suositukset:

Sosiaali- ja Terveysministeriö vastaa Suomen terveystalouksesta ja että ravitsemusasiat tulevat huomioiduksi tarpeellisessa määrin valtakunnan poliittisessa päätöksenteossa.

Elintarvikelainsäädäntö:

Elintarvikelainsäädännön tehtävä on varmistaa elintarvikkeiden turvallisuus ja että niissä kuluttajille ja muille käyttäjille näkyvät tiedot vastaavat todellisuutta.

Mikä auttaa suunnittelussa?

Maa- ja metsätalousministeriön ja Valtioneuvoston ravitsemusneuvottelukunnan selvitykset, esim.

Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta "Ruoka2030":

Maa- ja metsätalousministeriö nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan Valtioneuvoston ravitsemusneuvottelukunnan, jonka tehtävä on virallisten ravitsemussuosittelusten antaminen sekä ravitsemuspolitiikan kehittäminen. Ravitsemusneuvottelukunnan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu kouluruokailun kehittäminen, kansan ravitsemukseen liittyvän tiedon parantaminen sekä ravitsemuksen kansalaisiin kohdistuvien vaikutusten tutkiminen.

THL:n tutkimukset ja suositukset:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa toimiva tutkimus- ja kehittämislaitos. THL antaa muun muassa tutkimuksiin perustuvia suosituksia vitamiinien saantiin ja määriin liittyen. THL suosittelee noudattamaan valtioneuvoston ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemus- ja juomasuosituksia.

Mikä auttaa suunnittelussa?

Ruokavirasto:

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Maaseutuvirasto Mavi sekä osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskusta ovat yhdistyneet uudeksi [Ruokavirastoksi](#) 1.1.2019.

Ruokavirasto edistää, valvoo ja tutkii elintarvikkeiden turvallisuutta ja laatua, eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä kasvinterveyttä ja maa- ja metsätalouden tuotantoon käytettäviä lannoitevalmisteita, rehuja ja kasvinsuojeluaineita, siemeniä ja taimiaineistoja.

Hallitusohjelma:

Hallitusohjelma on yleensä hallituspuolueiden keskenään sopima menettely- ja tavoiteohjelma, jossa määritellään yleisellä tasolla ne suuntaviivat, joita hallitus aikoo omassa toiminnassaan noudattaa. Hallitusohjelmaan sisältyy yleensä hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä tavoitteita, joiden toteuttaminen tapahtuu vuosittaisten budjettipäätösten ja erilaisten kärkihankkeiden kautta.

Sydänliiton ohjeet:

Suomen sydänliitto on keskeinen toimija sepelvaltimotautiin liittyvässä tutkimuksessa ja taudin ehkäisemisessä. Sydänliitto on julkaissut muun muassa omat ravitsemussuosituksensa, jotka on suunnattu sekä terveydenhuollon asiakkaille, että ammattilaisille. Ravitsemussuositukseen liittyvän tutkimuksen rahoitus on järjestetty siten, että tulokset ovat mahdollisimman riippumattomia. Sydänliiton ravitsemussuosituksia noudatetaan etenkin terveydenhuollon ja ikäihmisille suunnattujen palveluiden piirissä olevien ateriapalveluasiakkaiden suunnittelussa.

Portaat luomuun –ohjelma:

Portaat luomuun –ohjelma on ammattilaiskeittiöille suunnattu ohjelma, jonka tarkoituksena on tukea keittiöiden pyrkimystä tehdä omassa toiminnassaan kestäviä ympäristövalintoja. Ohjelma helpottaa luomuraaka-aineiden jatkuvaa käyttöä ja auttaa niiden käytön lisäämistä portaittain. Ohjelma on suunnattu etenkin julkisen sektorin keittiöille.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Toiveiden huomioiminen

Toiveet "lähtevät käsistä" esim. kouluruokailussa

seurauksena:

resurssit loppuvat

henkilökunta ei jaksa

unohtuu yhteinen tavoite:

"Kouluruokailun vaikutukset kantavat elinikäisinä ruokamuistoina ja syömään oppimisen kokemuksina, makumieltymysten avartumisena ja mallina hyvästä syömisestä".

Kouluruokailun valinnat

”Syöminen on **perustarve**, joka on yhteydessä psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Syömiseen liittyy monia kasvatuksellisia tavoitteita, joita voidaan koulun ruokakasvatuksella ja kouluruokailulla saavuttaa. Ruokailoa tuottavassa kouluruokailussa yhdistyvät maukas, ravitseva, kestävä, terveellinen ja turvallinen syöminen, ruokaan ja aistikokemuksiin liittyvä ruokapuhe sekä hyvinvointia edistävien elintapojen oppiminen.”

Ravitsemuksellisesta näkökulmasta täysipainoisuus tarkoittaa energiamäärältään riittävää, ravintoainetiheää ja ravitsemussuosituksen mukaisesti koostettua ateriaa.

Kouluruokasuositus- syödään ja opitaan yhdessä

Kouluruokailun valinnat

Terveydellisistä syistä erityisruokavaliota noudattavalle oppilaalle tarjotaan koulussa sopivaa ja turvallista ruokaa.

Eettiset ja eri uskontoihin liittyvät tarpeet, jotka poikkeavat merkittävästi suomalaisesta valtaväestön ruokailutottumuksia noudattavasta ruokavaliosta, huomioidaan kuntakohtaisten tai opetuksen järjestäjän **linjausten mukaisesti**.

Kouluruokasuositus- syödään ja opitaan yhdessä

Miten linjaus tehdään?

Vegaani

Fennovegaani

Freegani

Fruitaristi

Elävä ravinto

Planetaarinen

Kivikautinen

Ketogeeninen

Zone

Atkins

Miten linjaus tehdään?

kirjallinen sopimus

sovitaan terveydellisistä syistä toteutettavat ruokavaliot

sovitaan eettisistä syistä toteutettavat ruokavaliot

hinnoitellaan sovitut ruokavaliot

toimitaan sovitun mukaan!

Kiitos!